

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН,
УПРАВЛІННЯ І БІЗНЕСУ
КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ, МАРКЕТИНГУ І ТУРИЗМУ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

і контрольні завдання до виконання практичних занять

з дисципліни	ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ СВІТОВИХ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ
для студентів	1 курсу
підготовки	першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
галузі знань	07 «Управління і адміністрування», 29 «Міжнародні відносини»
спеціальності	073 «Менеджмент», 292 «Міжнародні економічні відносини»
освітньо-професійної програми	Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності
факультету	Міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу

Методичні рекомендації до виконання практичних занять з дисципліни «Основи наукових досліджень світових економічних процесів» підготовки фахівців на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент» та 292 «Міжнародні економічні відносини», освітньо-професійної програми «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» та «Міжнародний бізнес».

РОЗРОБНИК: Пляскіна А.І., к.е.н., доцент кафедри менеджменту, маркетингу і туризму

Затверджено на засіданні кафедри менеджменту, маркетингу, туризму

Протокол № 7 від « 14 » січня 2025 року

Завідувач кафедри

Руслан НАБОКА

Узгоджено з навчально-методичним відділом

Реєстраційний номер №44/035-28.01.25.

© ХНТУ, 2025 р.

Вступ

Навколишній світ - це значною мірою створений людиною світ інформаційних технологій, техніки та наукових досягнень. Він визначає рівень цивілізації людства, різноманітність та глибину експлуатації земних ресурсів. XXI століття - епоха науки, її грандіозного поступу вперед та впливу на розвиток цивілізації.

Поняття "наука" має декілька значень, з одного боку, наука - це динамічна система достовірних, найбільш суттєвих знань про об'єктивні закони розвитку природи, суспільства та мислення. Знання виступають продуктом науки і в той же час її матеріалом, який знову залучається до наукової діяльності для отримання нових знань. При цьому знання про навколишній світ можуть бути звичайними, буденними і науковими. Наукові знання відрізняються від звичайних послідовністю, систематичністю, а також тим, що створюють нові поняття, закони і теорії. Наукові знання не тільки розкривають і пояснюють нові явища в природі, суспільстві чи господарській практиці, а й дозволяють вдосконалювати людську діяльність, передбачати її результати і наслідки.

Наука - не тільки система наукових знань, які пояснюють навколишній світ, але й засіб його вимірювання та перетворення. Вона впливає на пізнання природи людиною не через емоційне сприйняття, а шляхом систематизованої логічної взаємодії інтелекту, природи і суспільства.

З іншого боку, наука являє собою спеціально організовану діяльність людей. Як галузь людської діяльності, наука є складним соціальним інститутом, який сформувався у процесі розподілу праці, поступового відмежування розумової праці від фізичної і перетворення пізнавальної діяльності в специфічний вид занять окремих осіб, колективів та установ. Першими матеріалізованими продуктами наукової діяльності були стародавні рукописи і книги, пізніше почалося листування між дослідниками, яке призвело до появи у другій половині XVII століття наукових дослідних журналів. Але остаточне становлення науки як сфери діяльності відбулося тоді, коли почали створюватися спеціальні наукові установи, частину з яких фінансувала держава.

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ № 1, 2

Тема: Світові економічні процеси як об'єкт наукових досліджень

Аудиторний час – 4 год.

МЕТА теми: вивчити закономірність розвитку законів і тенденцій розвитку науки, аналіз взаємодій наук, прогноз розвитку науки, проблеми наукового знання й наукової творчості, організацію науки й управління її розвитком.

Питання, що підлягають розгляду:

1. Дайте визначення поняття науки.
2. Що є основним змістом науки?
3. Поясніть, у чому полягає мета науки?
4. Які завдання ставляться перед наукою?
5. Назвіть основні ознаки науки.
6. Що таке наукова ідея, гіпотеза?
7. Дайте визначення закону, теорії, парадоксу, наукової концепції у наукознавстві.
8. Дайте визначення наукознавства.
9. Назвіть розділи наукознавства та надайте їх характеристики.
10. Дайте визначення структури науки. Класифікація наук.

Завдання:

1. Охарактеризувати науковий розвиток в Україні за останні п'ять років. Як на Вашу думку зміниться ситуація навколо наукознавства, якщо використати вже існуючий досвід у цій сфері європейських та азіатських країн?

2. Яка на сьогодні існує проблематика, пов'язана з підготовкою та використанням наукових кадрів на міжнародному рівні (наприклад, системи відбору, спеціальної підготовки, збереження та підвищення кваліфікації тощо)? Наведіть шляхи вирішення цих проблем.

3. Визначить місце світової науки у суспільстві українського народу.
Наведіть приклади.

4. Знання зводяться до відповідей на декілька запитань, які схематично можна зобразити таким чином:

Що? скільки? чому? яке? як? - на ці запитання має дати відповідь *наука*.

Як зробити? - на це запитання дає відповідь *методика*.

Що зробити? - це сфера *практики*.

Відповіді на запитання зумовлюють безпосередні *цілі* науки - *описування, пояснення і передбачення* процесів та явищ об'єктивної дійсності, що становлять предмет.

5. Прошу, надати визначенні співвідношення між світовою наукою і культурою, наукою і технікою, заздалегідь, поставши перед ними вищеперераховані питання.

6. Наукові знання – результат наукової діяльності, цілісна система перевірених практикою знань, що відзначаються достовірністю, логічністю, практичністю, вони є істинними та обґрунтованими.

Запишіть, як ви розумієте основні характеристики наукових знань, або підберіть синоніми до цих понять.

Достовірність _____

Логічність _____

Послідовність _____

Практичність _____

Істинність _____

Обґрунтованість _____

7. Поява наукового знання сягає своїм корінням у глибоке минуле, але йому, як і науці загалом, притаманний постійний саморозвиток.

Пригадайте, або здійсніть інформаційний пошук і занотуйте найбільші досягнення (винаходи, наукові відкриття, встановлені закони тощо) в контексті вказаних історичних періодів (Античність, Середньовіччя, Ранній новий час, Новий час). Занотувати у вигляді таблиці.

8. Дайте визначення термінів і понять: наука, знання, пізнання, вчений, наукова школа, науковий напрямок, природничі науки, суспільні науки, технічні науки.

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ № 3

Тема: Методологія та методи економічних досліджень

Аудиторний час – 2 год.

МЕТА теми: оволодіння методологією та методами світового наукового дослідження, формування системи знань про критерії науковості та вимоги, щодо організації та аргументації дослідження, аналізу його результатів.

Питання, що підлягають розгляду:

1. Дайте визначення логіка та методологія наукового дослідження.
2. Що є поняттям системного, комплексного та цілісного підходу в науковому дослідженні?
3. Які загальнонаукові, часткові та спеціальні (додаткові) методи дослідження Ви знаєте?
4. Назвіть генеральні компоненти (складники) методики світового наукового дослідження.

Завдання:

1. Сформулювати власну наукову проблему як протиріччя. Проблема повинна бути пов'язана зі світовою економікою.

2. Наведіть класифікацію наукових досліджень за різними системними ознаками.

3. Підготувати глосарій: мета дослідження, метод, методика, об'єкт наукових досліджень, об'єкт спостереження, практичне значення, теорія, наукова новизна, гіпотеза, експеримент, методи науки, наука, наукова діяльність, науковий результат, наукові факти, науково-дослідна робота, фундаментальні наукові дослідження.

4. Розгляньте орієнтовну послідовність кроків здійснення дослідження, які передбачає науковий метод:

- спостереження фактів, здійснення вимірювань, фіксація (опис) результатів спостереження;
- аналіз результатів спостереження – їх систематизація, виділення головного та другорядного;
- узагальнення (синтез) інформації і формулювання припущень (гіпотез) стосовно об'єкта дослідження;
- перевірка висунутих припущень (гіпотез) за допомогою власного експерименту;
- аналіз отриманих даних і формулювання висновків.

Подумайте і запропонуйте, що треба робити досліднику, якщо експеримент не підтвердив висунуте припущення? Занотуйте свої пропозиції (4-5 пропозицій).

5. Наведіть, на вашу думку, п'ять найбільших невирішених загадок науки. Наприклад, вакцина проти раку.

Спробуйте спрогнозувати, коли людство зможе знайти відповіді на ці загадки (короткостроковий період, довгостроковий період). Що на сьогодні заважає розв'язати ці невирішені загадки науки, які перспективи.

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ № 4

Тема: Організація наукових досліджень здобувачів освіти, які навчаються за освітньою програмою «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності», «Міжнародний бізнес»

Аудиторний час – 2 год.

МЕТА теми: напрактикуватися складати та організовувати наукові дослідження за різним ступенем їх розроблень.

Питання, що підлягають розгляду:

1. Охарактеризуйте систематизацію організації наукового економічного дослідження.
2. Які існують фундаментальні і додаткові етапи реалізації світового наукового дослідження?
3. В чому полягає ефективність організації наукових досліджень у різних сферах людської діяльності?

Завдання:

1. Наведіть приклади вербального, символічного, предметно-зображувального, графічного подання наукової інформації

2. Зробити кон'юнктурний аналіз споживачів «чаю» у вигляді:

- 1) Сформулювати проблему;
- 2) Зробити огляд попередніх досліджень з проблеми (зокрема, зазначають основні методи, які використовувались у попередніх дослідженнях, а також аналізують суперечності в їхніх результатах)

- 3) Навести теоретичне обґрунтування власного дослідження;
- 4) Сформулювати гіпотезу дослідження, спосіб її перевірки;
- 5) Навести перерахунок незалежних, залежних, зовнішніх та додаткових змінних;
- 6) Сформулювати прогноз результату дослідження.

3. Навести основні форми подання результатів економічного наукового дослідження (об'єкт наукового дослідження обрати самостійно).

Постановка задачі. На прикладі легкої промисловості, довести гіпотезу, про існування позитивного зв'язку між зовнішньоекономічною торгівлею та соціально-економічною ситуацією в Херсонській області.

4. Довести будь-яку гіпотезу, використовуючи опосередкований спосіб. Побудувати причинно-наслідкову діаграму. Проблема досліджень обирається самостійно.

Методичні вказівки до виконання роботи

1) Зробити порівняльний аналіз динаміки експорту та імпорту товарів харчової промисловості Херсонської області (статистичні дані за останні 4 роки).

2) Визначити частку експорту в обсязі реалізованої продукції промисловості Херсонської області. Прийняти курс долару на рівні 41,0 грн/дол., наступний рік – 41,58 грн/дол.

Таблиця 1

Частка експорту в обсязі реалізованої продукції промисловості Херсонської області

Показник	Рік			
	20...	20...	20...	20...
Обсяг експорту продукції, тис. дол.США				

Курс долару, грн/дол.				
Обсяг експорту продукції у національній валюті, млн. грн.				
Обсяг реалізованої продукції (у фактичних цінах), млн.грн.				
Частка експорту, %				

3) Використовуючи дані визначити обсяги реалізації продукції харчової промисловості за попередні періоди. Визначити частку експорту продукції харчової промисловості в обсязі реалізованої продукції легкої промисловості Херсонської області.

Таблиця 2

Частка експорту продукції легкої промисловості в обсязі реалізованої продукції харчової промисловості Херсонської області

Показник	Рік			
	20...	20...	20...	20...
Обсяг експорту продукції промисловості, тис. дол.США				
Курс долару, грн/дол.				
Обсяг експорту продукції промисловості у національній валюті, млн. грн.				
Обсяг реалізованої продукції промисловості, млн.грн.				
Індекси обсягу продукції промисловості, % до попереднього року				
Частка експорту, %				

4) Визначити, скільки працівників у Херсонській області задіяні у виробництві продукції на експорт. Проаналізувати цей показник у динаміці.

Таблиця 3

Кількість працівників харчової промисловості Херсонської області, тис.

Показник	Рік			
	20...	20...	20...	20...
Кількість працівників промисловості				
Кількість працівників промисловості, що виробляють продукцію на експорт				

5) Зробити висновки. Побудувати стовпчикову діаграму за даними табл. 3.

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ № 5, 6

Тема: Науковий текст і вимоги до нього

Аудиторний час – 4 год.

МЕТА теми: визначити систему логічно-послідовних методологічних, методичних та організаційно-технічних складових наукового тексту; запроваджувати знакову форму наукового знання, спрямованих на вивчення, аналіз і систематизацію наукових фактів, виявлення зв'язків і залежностей між явищами і процесами на основі зібраної інформації рішень, розробки заходів щодо управління досліджуванним об'єктом.

Питання, що підлягають розгляду:

1. Як провести підготовку до проведення дослідження наукового тексту:
 - А) регіонального значення?
 - Б) глобального значення?
2. Як оформляються результати проведеного дослідження в рамках наукового викладу?
3. Які вимоги до наукового тексту?

Завдання:

1. На прикладі, зменшення змінних витрат молочного виробництва:

- 1) Розробити схему наукового дослідження;
- 2) Побудувати план-проспект майбутнього наукового дослідження;
- 3) Окреслити структуру джерел наукової інформації.

2. Чи користуєтеся ви послугами бібліотеки (репозитарієм) факультету міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу:

Варіанти відповідей:

1. Так
2. Ні

Якщо в анкеті використовувалися відкриті питання, то спочатку виписують варіанти відповідей, а потім фіксують частоту їх повторюваності. Далі варіанти групують за змістом, а кожній групі надається окремий код.

Макет анкети переписують у таблицю (табл. 1).

Таблиця 1

Макет анкети

Номер запитання	Номер варіанта відповіді	Місце для підрахунку відповідей	Кількість відповідей	% до загальної кількості респондентів
1	2	3	4	5
1	1	::	4	57
	2	::	3	42

У п'ятому стовпчику табл.1 розрахунок виконують за формулою:

$$V = \frac{d}{S} 100, \%$$

де V – відсоток до загальної кількості респондентів, %;

d – кількість відповідей на питання за даним варіантом;

S – загальна кількість відповідей на дане питання.

Сума усіх відсотків відповідей на кожне питання повинна становити 100%.

Після обробки анкет за допомогою ПЕОМ створюють графічне зображення даних соціологічного дослідження (рис.1).

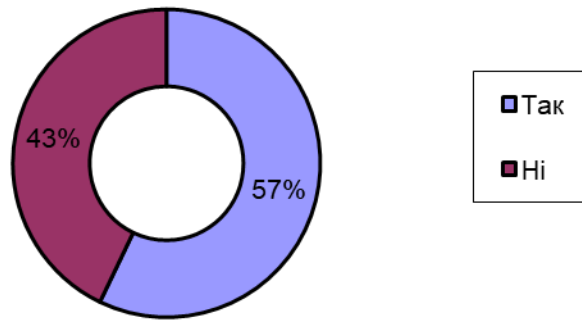

Рис. 1. Частота відповідей респондентів на перше запитання анкети, %

Аналіз та інтерпретація даних

Під час аналізу одержаних даних порівнюють результати обробки для різних груп респондентів, різним ступенем задоволеності обслуговування, різними думками.

Здійснюють змістовне пояснення числових даних (інтерпретацію).

У підсумковому звіті міститься:

- вступ: обґрунтування актуальності, предмет, об'єкт, мета, завдання роботи;
- основна частина: головні результати дослідження, методи збору, обробки, аналізу інформації, доводиться репрезентативність вибірки, описується хід дослідження, аналізуються його результати;
- заключна частина: наводять стислі висновки, пропозиції щодо використання результатів дослідження, рекомендації.
- додатки: вміщують схеми, діаграми, графіки, що не увійшли до звіту, зразки анкет, за якими проводилося опитування.

Загальний обсяг звіту складає приблизно 10 сторінок. При оформленні необхідно дотримуватися загальних вимог до оформлення науково-дослідних робіт у вищій школі.

Виконання рубіжної контрольної роботи (Практичне заняття 7)

Аудиторний час – 2 год.

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ № 8

Тема: Інформаційне забезпечення наукових досліджень здобувачів освіти

Аудиторний час – 2 год.

МЕТА теми: вивчити види та форми наукових публікацій, методику підготовки та оформлення публікацій, рефератів, доповідей.

Питання, що підлягають розгляду:

1. Що є науковими публікаціями: поняття, функції, основні види?
2. Що входить до первинної, а що - до вторинної інформації?
3. Які принципи збору інформаційного матеріалу?

Завдання:

1.Перевірити правильність написання списку використаних джерел, якщо є помилки виправити

1.1. Фандель Гунтер. Пер. з нім. під керівництвом і наук. ред. М.Г. Грещака. – К.: Таксон, 2012. 520 с.

1.2. Дойль П. Маркетинг-менеджмент и стратегии: Пер. с англ.: Питер, 2003.

1.3. Методичні рекомендації з формування собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості, затверджено наказом Державного комітету промислової політики України від 2.02.01 р.

- 1.4. Горба С. Управленческий учет затрат, запасов, финансовых результатов // Справочник экономиста. - 2018.
- 1.5. Чухліб О.А. Управлінське рішення щодо витрат у собівартості продукції // Фінанси України. - №2. – С. 129-137.
- 1.6. Чумаченко М., Білоусова І. Дослідження передумов і припущень при аналізі графіка беззбитковості // Бухгалтерський облік і аудит. – №5. - 2016. – С. 3-10.
- 1.7. Партин Г.О. Формування стратегічної моделі управління витратами підприємств // Фінанси України. – 2015. - № 11. - с. 124-134.
- 1.8. Цал-Цалко Ю.С. Витрати підприємства: Навч. посібник. – К.: ЦУЛ, 2002, 656 с.
- 1.9. Білоусова І. Проблеми виробництва управлінського обліку на підприємствах // Бухгалтерський облік і аудит. – 2022. - № 5. – с. 30-34.
- 1.10. Управленческий учет: Учебное пособие / Под ред. А.Д. Шеремета.- М.: ФБК-Пресс, 2013. – 512 с.
- 1.11. Орлов О.О. Планування діяльності промислового підприємства. Підручник. – К.: Скарби, 2022. – С. 336.
- 1.12. Статистичний щорічник України за 2024 рік. – К., Державний комітет статистики України, 2024.
- 1.13. Карлберг, Конрад. Бизнес-анализ с помощью Excel.: Пер. с англ. – К.: Диалектика, 2018. – 448 с.
- 1.14. Закон України «Про ціни і ціноутворення» із змінами і доповненнями, внесеними Законами України N 3047-III.

2.Розгляньте напрями досліджень, на які передбачається фінансування (грант) Євросоюзу:

- Проблеми зміни клімату
- Дослідження космосу
- Сталий розвиток міст
- Боротьба зі стихійними лихами

- Інструменти для сталого розвитку
- Навколишнє середовище і здоров'я людини
- Управління економікою
- Проблеми морів і океанів
- Біорізноманіття
- Культурна спадщина

Оберіть найбільш цікавий, на вашу думку, напрям / проблему.
Обґрунтуйте свій вибір. Спрогнозуйте, що далі

3. Спробуйте оцінити власні чесноти за п'ятибальною шкалою (де «5» – максимальна оцінка).

- Ентузіазм і наполегливість
- Оригінальність: незалежність мислення, уява, інтуїція, обдарованість
- Інтелект: логіка, пам'ять, досвід, здатність до концентрації уваги, абстрагування
- Етика: чесність перед самим собою, спостережливість
- Технічні навички
- Контакт із людьми: розуміння себе та інших, пристосування до оточення
- Здатність організувати групи, переконувати інших і прислухатися до чужих.

Результати оформити табличним методом.

4. Розробіть алгоритм роботи з науковими інформаційними джерелами.
Інформаційне джерело оберіть самостійно.

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ № 9, 10

Тема: Форми впровадження результатів наукових досліджень здобувачів освіти

Аудиторний час – 4 год.

МЕТА теми: вивчити види та форми наукових публікацій, методику підготовки та оформлення публікацій, рефератів, доповідей.

Питання, що підлягають розгляду:

1. Які найважливіші форми наукової продукції?
2. Основні вимоги до оформлення документів.

Завдання:

1. Оформити коротку (чітку) ідею наукової проблеми у вигляді наукової роботи. Пам'ятаємо, що до основних рис наукової роботи належать:

-Чіткість. Вона мусить передавати основну думку або гіпотезу дослідження. У ній немає місця абстрактним та загальним висловлюванням.

-Обґрунтування. Будь-яку думку або припущення варто підкріплювати доказами, аргументами або літературними посиланнями, які підтверджують правильність висловлювання.

-Оригінальність. У наукових роботах та дослідженнях має вказувати на новизну або важливість дослідження та його внесок у наукову спільноту.

2. Як, на Вашу думку, можна ефективно вирішити наступні завдання (проблеми) інтелектуальної власності в Україні:

а. забезпечити інтереси творців інтелектуальної власності шляхом надання їм обмежених у часі прав щодо контролю над використанням власних творів;

б. простимулювати творчу інтелектуальну працю, заохочення творчої активності та впровадження її результатів у інтересах соціально-економічного прогресу суспільства;

с. активізувати інвестиційну та інноваційну діяльність, впровадження досягнень науково-технічного прогресу та нововведень у всі сфери суспільного життя;

д. створити цивілізоване ринкове середовище, надійний захист суб'єктів господарювання від недобросовісної конкуренції, пов'язаної з неправомірним використанням об'єктів інтелектуальної власності;

- е. надати захист економічної безпеки держав за умов глобалізації світогосподарського розвитку, створити сприятливі умови для трансферу нових технологій;
- ф. поширити інформацію, уникнення втрат внаслідок дублювання зусиль, спрямованих на пошук шляхів вирішення нагальних науково-технологічних і соціально-економічних проблем;
- г. захистити інтереси суспільства щодо вільного доступу до світової інтелектуальної скарбниці.

3. Розгляньте деякі фактори, які можуть впливати на результати наукової творчості

- Недостатній рівень освіти
- Здатність до планування та організації діяльності
- Підтримка рідних і колег
- Достатнє матеріальне забезпечення
- Страх перед невідомим
- Сила волі
- Критичне ставлення оточуючих до вашої діяльності або до її результатів

Розділіть перелічені фактори на такі, що позитивно та негативно впливають на успіх у науковому дослідженні. Оцініть за п'ятибальною шкалою (5 тах) ступінь можливого впливу кожного з цих факторів на ваші майбутні досягнення в дослідницькому пошуку.

4. Складіть алгоритм написання двох наукових публікацій (на ваш вибір).

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ № 11, 12

Тема: Структура наукових досліджень

Аудиторний час – 4 год.

МЕТА теми: дослідити методику виконання та захист курсових і кваліфікаційних робіт

Питання, що підлягають розгляду:

1. Які структурні частини курсової роботи?
2. Які структурні частини дипломної роботи?
3. Яка процедура оформлення курсової (кваліфікаційної) роботи?

Завдання:

1. Скласти вступ курсової роботи на тему «Державна інвестиційна політика в умовах євроінтеграційного розвитку України»

2. Скласти вступ кваліфікаційної роботи на тему «Туризм як основа економічного потенціалу України»

3. Визначте вид дослідження. Запишіть його ознаки.

- За типом одержуваного знання
- За роллю в науці
- За провідною діяльністю
- За предметною галуззю
- За кількістю виконавців
- За кількістю цілей
- За географією впровадження
- За тривалістю
- За місцем проведення

4. Створити в Excel робочу книгу з назвою “Діаграми”.

1. За наведеними даними побудувати графік та точкову діаграму. Додати на готову діаграму рівняння тренду та коефіцієнт апроксимації.

Рік	Обсяг виробництва, т.грн.
2012	468
2013	492
2014	370
2015	300
2016	280
2017	276
2018	254
2019	270
2020	273
2021	280
2022	310

Побудувати кругову діаграму

Категорія персоналу	Чисельність, осіб
Спеціалісти	60
Службовці	20
Робітники	300

Побудувати структурну гістограму

Група товарів	Кількість асортиментних позицій	Обсяг виробництва, т
Група А	10	150,0
Група В	23	92,0
Група С	30	36,0

Побудувати пелюсткову діаграму

	Якість	Ціна	Надійність	Дизайн
Товар А	5	3	4	5
Товар В	4	5	3	2

Використовуючи статистичні дані щорічника, розробити діаграми різного виду в середовищі Microsoft Excel.

Діаграми представити у вигляді розпечаток на листах формату А4.

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ № 13, 14

Тема: Реалізація принципів академічної доброчесності в наукових дослідженнях здобувачів освіти

Аудиторний час – 4 год.

МЕТА теми: дослідити методику формування системи знань про сучасні принципи академічної доброчесності в освітянському та науковому просторі.

Питання, що підлягають розгляду:

1. На яких принципах базується академічна доброчесність?
2. Які є основні види порушень академічної доброчесності та її відповідальність?
3. Чому плагіат вважається формою академічного шахрайства? Поясніть.

Завдання:

1. Скласти таблицю «Порушення академічної доброчесності» та надати стислу характеристику кожній позиції.

- 1 академічний плагіат
- 2 самоплагіат
- 3 фабрикація
- 4 фальсифікація
- 5 списування

2. Написати творче есе-роздум на тему: Академічна доброчесність є моральним ядром академічної культури (1-2 сторінки формату А4).

3.Складіть кодекс честі для юних дослідників, виділивши найбільш вагомі та зрозумілі положення. Надайте пропозиції у вигляді плаката, який висвітлює ці положення наукової етики. Оформіть його на окремому аркуші формату А0 / А1. Він може, наприклад, мати назву «Чесноти наукового пошуку» тощо.

-Назва плаката

-Пропозиції до кодексу честі для дослідників

Виконання рубіжної контрольної роботи (Практичне заняття 15)

Аудиторний час – 2 год.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

№ з/п	Підручники, навчальні посібники	Кількість примірників у бібліотеці або на кафедрі для базової літератури
Базова		
1.	Смазнова І., Шамша І. Методологія наукових досліджень : навч.-метод. реком. Одеса : Фенікс, 2023. 46 с	електронний варіант
2.	Бориченко К. В., Гудзь А. О., Панфілов О. Є. Методологія та організація наукових досліджень : навч.-метод. посіб / К. В. Бориченко, А. О. Гудзь, О. Є. Панфілов. Одеса : Фенікс, 2022. 48 с.	електронний варіант
3.	Основи наукових досліджень : навчальний посібник / О.М. Сінчук, Т.М. Берідзе та ін.. Кременчук : П. П. Щербатих, 2022. 196 с.	електронний варіант

4.	Глобалізаційні процеси у світовій економіці: виклики та можливості для України : колективна монографія / за заг. ред. О.О. Борзенко ; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогноз. НАН України». К., 2022. 264 с.	електронний варіант
5.	Світова економіка міжнародні економічні відносини: підручник / за ред. Фісуненко П. А. Дніпро: Арт-Прес., 2023. 400 с .	електронний варіант
Додаткова		
6.	Алексеевська Г. С. Вплив епідемій на економічний розвиток країн. Соціальноекономічний та політичний розвиток в умовах європейської інтеграції: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції ОНУ ім. Мечникова. Одеса. 2021. С.55-56	
7.	Основи наукових досліджень. Курс лекцій : навч. посіб. / О. Б. Шарпан (уклад.); КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. 89 с	
8.	Ярош К.С., Пляскіна А.І. Складові інноваційної моделі управління міжнародного перевезення (з урахуванням цифрової документації) // Тенденції і прогнози розвитку світової економіки в умовах загострення глобальних ризиків: Матеріали сімнадцятої всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції молодих вчених, аспірантів і студентів. Хмельницький: Хмельницький національний університет, 2022. С. 22-24	
9.	Пляскіна А.І. Дослідження місця інноваційної активності транспортних компаній в умовах глобалізаційних викликів. <i>Сучасні домінанти трансформації економіки з урахуванням повоєнних викликів</i> . Матеріали XIII Міжнародної науково-практичної конференції, м. Одеса, 14-15 вересня 2023 р. с. 104-105. URL: http://impeer.org.ua/2023	

10	Ольшанський І.О., Пляскіна А.І. Дослідження специфіки інвестиційно-інноваційних відносин умовах глобалізаційних викликів. <i>Тенденції і прогнози розвитку світової економіки в умовах загострення глобальних ризиків</i> : матеріали VIII Всеукр. наук.-практ. Інтернет-конф. мол. вч., аспір. і студ. (м. Хмельницький, 30 лист. 2023р.). Хмельницький, ХНТУ, 2023. С. 63-65.
----	---

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Бібліотека імені В.Вернадського. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Державна служба статистики України. Статистична інформація. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/ukr/>
3. Національний банк України. URL: www.bank.gov.ua
4. Наукова бібліотека Одеського національного університету імені І.І. Мечникова Режим доступу: <http://lib.onu.edu.ua>
5. European Central Bank (2023) URL: https://www.ecb.europa.eu/stats/ecb_statistics/html/index.en.html.
6. The World Bank. The World Bank Open Data. URL: <https://data.worldbank.org/indicator>
7. Trading Economics (2023) URL: <https://tradingeconomics.com/>
8. Investing.com. Stock Market Quotes & Financial News (2023) URL: <https://www.investing.com/>
9. International Monetary Fund (2023) Databases, URL: <https://www.imf.org/en/Data>.